

NYTT OM LUFTKONTROLL

NR 1 2014

**Det här brevet är en del i Naturvårdsverkets
vägledning om miljö kvalitetsnormer för utomhusluft.**

Reviderad handbok ute på remiss

Naturvårdsverkets handbok "Luftguiden" är ute på remiss. Luftguiden innehåller Naturvårdsverkets tolkning av det regelverk som finns om miljö kvalitetsnormerna i 5 kap miljöbalken, luftkvalitetsförordningen och Naturvårdsverkets föreskrifter om kontroll av luftkvalitet.

Under 2013 reviderades förordningen och föreskrifterna till följd av EU:s nya rapporteringsbestämmelser för luftkvalitetsdirektiven. Till följd av detta har även ett utkast till reviderad handbok tagits fram.

Eventuella synpunkter på förslaget lämnas senast den 5 maj 2014. Målet är att publicera en ny version av handboken i juni.

<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Remisser-och-Yttranden/Remisser/Aktuella-remisser/Forslag-till-reviderad-handbok-om-miljokvalitetsnormer-for-utomhusluft/>

Tillgängliggörande av luftdata, inkl. nära-realtidsdata

För närvarande pågår ett projekt på Naturvårdsverket för att förbättra tillgängliggörande och presentation av luftkvalitetsdata på nationell nivå. I den första delen av projektet ligger fokus på tillgängliggörande av luftdata i nära-realtid (NRT). Målet är att till sommaren utveckla ett system för att samla in och tillgängliggöra NRT-data på en webbtjänst (s.k. "Sensor Observation Service"). Webbtjänsten kommer att kunna användas för flera olika ändamål, däribland rapportering av data

till EU via EEA samt presentation av data på Naturvårdsverkets och Datavärdens webbsidor, och därmed förbättra tillgång till luftdata för allmänheten och experter, t.ex. modellanvändare. Data från Naturvårdsverkets nationella luftövervakning kommer att tillgängliggöras och det kommer även att finnas möjlighet att utöka tjänsten så att den även omfattar luftdata från svenska tätorter. Naturvårdsverket kommer under året att ta kontakt med de kommuner och samverkansområden som bedriver mätningar för att diskutera projektet.

Åtgärdsprogram

Naturvårdsverket utreder behov av åtgärdsprogram efter underrättelser från kommunerna (30 och 31 §§ luftkvalitetsförordningen).

I mars bedömde Naturvårdsverket att underrättelse från Umeå kommun angående höga halter av partiklar (PM10) inte gav stöd för att upprätta ett åtgärdsprogram enligt 5 kap miljöbalken.

Naturvårdsverket utreder för närvarande behov av åtgärdsprogram för att följa miljökvalitetsnormen för kvävedioxid i Gävle och Örnsköldsvik samt för partiklar i Gotlands kommun.

Samtliga beslutade åtgärdsprogram går att hitta på Naturvårdsverkets webbplats: www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning-amnesvis/Miljokvalitetsnormer/Miljokvalitetsnormer-for-utomhusluft/Atgardsprogram-for-luft/

Redovisning av regeringsuppdrag om EU:s nya luftpaket

I december 2013 presenterades ett nytt "luftpaket" av EU-kommissionen (se http://ec.europa.eu/environment/air/clean_air_policy.htm). Naturvårdsverket har haft i uppdrag av regeringen att ta fram underlag inför vidare förhandlingar om paketet inom EU. Uppdraget har utförts efter samråd med ett antal myndigheter och relevanta intresseorganisationer och har nu redovisats för regeringen. Redovisningen innehåller bl.a. Naturvårdsverkets förslag till svenska prioriteringar, en bedömning av förslaget betydelse för uppfyllelse av relevanta miljökvalitetsmål, åtgärdspotentialen för att minska utsläpp av luftföroreningar i Sverige samt en samhällsekonomisk konsekvensanalys. Redovisningen finns på Naturvårdsverkets webbplats:

<http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Regeringsuppdrag/Redovisade-2014/Forhandlingar-om-EUs-luftvardslagstiftning/>

Miljömålet Frisk Luft

Den årliga uppföljningen av miljömålen lämnades i slutet av mars till regeringen. Sammanfattningsvis kan sägas att utsläppen av partiklar (PM_{2,5}) har minskat med 16 procent inom EU-32 mellan åren 2002 och 2011. De svenska utsläppen av partiklar (PM_{2,5}) har legat ungefär på samma nivå under 2000-talet. Halten av partiklar (PM_{2,5}) överskrider de maximala nivåerna, i första hand i södra Sverige, sannolikt på grund av intransport av partiklar från öresundsregionen och övriga Europa. I övriga landet är halterna av partiklar (PM_{2,5}) låga, även om årsmedelvärdet överskrids i gatumiljön i några städer.

En minskande långtidstrend för partiklar (PM₁₀) i gatumiljön kan observeras generellt i våra tätorter. Minskningstakten är snabbare i Göteborg och Stockholm än i medelstora tätorter (>50 000 invånare). De flesta större och medelstora tätorter riskerar ändå att överskrida målet för partiklar (PM₁₀) i gatumiljö till 2020 om inga ytterligare åtgärder genomförs. Ytterligare styrmedel, som till exempel en skatt på dubbdäck, är sannolikt nödvändiga för att klara målet till 2020.

Antalet timmar med halter av marknära ozon över det hälsorelevanta tröskelvärdet har minskat det senaste decenniet. Det långsiktiga målet till skydd för hälsan överskrids, medan målet för växtligheten i huvudsak är uppnått.

De totala svenska utsläppen av kväveoxider minskar. Medelvärden för halterna av kvävedioxid, både års- och timmedelvärden, överskrids frekvent i gatumiljön i landets större och medelstora tätorter. En långsiktigt minskande trend för årsmedelvärdet kan däremot observeras, i första hand i Stockholm och Göteborg. Prognoser visar att målet för kvävedioxid kan nås om styrmedel införs på kritiska vägvagnsintervall för att dämpa en beräknad trafikökning. En samordnad planering av infrastruktur är ett betydelsefullt redskap för att optimera transporter och minska miljöpåverkan.

[Årlig uppföljning av Sveriges miljö kvalitetsmål och etappmål 2014](#) (rapport)

<http://miljomal.se/au>

Nu påbörjas arbetet med den fördjupade utvärderingen av miljömålen som ska redovisas senast den 1 september 2015.

www.miljomal.se/sv/Aktuellt/Alla-nyheter/Fordjupad-utvardering-2015/

Minskade utsläpp

Naturvårdsverket sammanställer och rapporterar data om utsläppen av luftföroreningar i Sverige varje år. Redovisningen sker i enlighet med FN:s luftvårdskonvention (CLRTAP) och EU:s takdirektiv (2001/81/EG). Redovisningen visar att utsläppen av ammoniak, svaveloxider, kväveoxider och flyktiga organiska

ämnen har minskat sedan 1990-talet.

www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Klimat-och-luft/Luft/Utslapp/Minskade-utslapp/

Svenska Luftvårdsföreningen

Svenska Luftvårdsföreningen (SLF) är obunden intresseorganisation för alla som vill utbyta erfarenheter med andra aktörer, utveckla sin kompetens och ta del av den senaste kunskapen inom nationellt och internationellt luftvårdsarbete. SLF anordnar regelbundet seminarier med aktuella ämnen på luftområdet, senast den 10 april på Naturvårdsverket i Stockholm. SLF tar gärna emot nya medlemmar.

Läs mer på www.luftvard.se

Vägledning

En viktig uppgift för Naturvårdsverket är att vägleda kommunerna i arbetet med miljökvalitetsnormerna. Handboken kompletteras här av våra stödfunktioner (reflaben och datavärden).

[Luftguiden Handbok 2011:1](#) – Naturvårdsverkets vägledning om miljökvalitetsnormer för utomhusluft (håller på att revideras, se längst upp i nyhetsbrevet)

[Referenslaboratoriet för tätortsluft – mätningar](#) som kan hjälpa till med frågor om kvalitetssäkring, val av mätmetod/mätinstrument etc.

[Referenslaboratoriet för tätortsluft – modeller](#) som är en stödfunktion vid frågor om modellering av luftkvalitet.

[Datavärdskap Luft](#) "Datavärden" ansvarar för mottagande, lagring och tillgängliggörande av luftdata från kommunerna samt rapportering av dessa till EU. De kan även svara på frågor om hantering av mätdata.

Kontakta oss

Kontakta oss gärna om ni har frågor: MKN-luft@naturvardsverket.se

Besök även gärna vår webbsida: [Miljökvalitetsnormer för utomhusluft - Naturvårdsverket](#)

Där hittar ni även tidigare nyhetsbrev.

Glad Påsk!

15 april 2014